

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

„Haladjunk!”

Irta: Rác György

A „Bácskai Közérdek” cikkezője, amikor megírta cikkeit és kiadta a jelszót, hogy — haladjunk: okvetlenül csak jót akarhatott. Valaminthogy a akinek haladó eszméit a cikkíró olyan tüzzel és a jó ügyhöz egészen méltó kitartással tömjénezi, feltétlenül csak jót akarhat járásunk főszolgabirája, Sztrilich Béla is. Igenis uraim, haladjunk! Én is hirdetem ezt önökkel együtt és hirdetni kell ezt minden józan és becsületes kulai polgárnak. Haladjunk, de ugyanakkor legyen gondunk arra is, hogy községünk jövőjének kiépítése közben ne temessük el a múltból azt, ami érdemes és a vakolatot még csak tévedésből se csapkodjuk embereknek az arcába, mert annak a vakolatnak ott a helye, az egymásra rótt téglák között.

Ez a bevezetés tájékoztat arra nézve, hogy mi adhatta a tollat ezúttal a kezembe. Körülbelül így gondolkodtam, a „Haladjunk” sorozat felett elmélkedvén. Ezek a fiatal erők komolyan ambicionálják, hogy tegyenek Kuláért. Ezt az ambíciót senki szívesebben nem láthatja, mint mi, akiknek az élet

java már a hátunk mögött van s akik pedig szintén igyekeztünk Kula érdekében valamit tenni. Én a magam részéről a fiatalabb erőknek ezt a felbuzdulását elsősorban úgy vélem támogatni a leghathatósabban, ha törekvésük útjából segítsek elhárítani azokat az akadályokat, melyeket a fiatal buzgóság maga gördít saját céljai elé!

Beszélgünk az ügyhöz méltó nyíltsággal!

Olvastam a vádat, hogy a régiek nem tudtak a község ügyeivel helyesen élni és hogy a községi életet nem tudták megfelelő fejlődésre vinni. Ez a multról szól. De van a jelenre is kadencia. Ez még élesebben hangzik, mert szégyenpirt érez az arcán, midőn „egyesképviselők” felszólalásait, okoskodásait, kicsinyeskedéseit, az önérdéktől sem egészen ment akadékoskodásait kellett hallania.

Hát kérem ez beszédnek beszéd, írásnak is irás, de ez a beszéd és ez az irás nem az, ami haladásra vezet. Az ilyen beszéd és az ilyen irás visszavonást szülhet, holott községünk haladása épen azt parancsolja, hogy vállvetve, egyesült erővel dolgozzunk rajta. Aztán ez a beszéd és ez az irás egy kissé el is van hamarkodva, még

pedig azzal, hogy igen nagy általánosságban beszél és ír. Nem oda Buda! De bizony kutatni kell és rá kell teríteni a vizes lepedőt azokra, akik nem tudtak a múltban a község közügyeivel helyesen élni, valamint azokra az „egyes képviselőkre” akik az önérdéktől sem ment akadékoskodásaikkal szégyenpirt kergettek az arcra. Az ember sohasem teszi ki azt, amit beszél, vagy ír, annak, hogy ne vegyék számba. A számba vehetőség pedig csak tényeken alapszik. Hát kötelesség kutatni és aztán rámutatni hangos szóval és erős írással azokra, akik a múltban nem helyesen éltek a község közügyeivel s akik az önérdéktől sem egészen mentesen akadékoskodtak. Bíz ügy!

Én azonban értem, hogy a vádak miért mozognak csak a kényelmes általánosságban és azt is, hogy miért nem öltönek pozitív formát? Egyszerűen azért, mert meggyőződéseim szerint nem alaposak ezek a vádak. Hogy ellenben az én meggyőződéseim alapos, arra tényekkel mutatok rá.

A megvádolt régiek igenis tudtak a község közügyeivel helyesen élni. Mert ha nem tudtak volna, ha nem takarékoskodnak úgy, ahogy tették, akkor most ugyan miből tervezhetnék

TÁRCA.

A gólya

— Farsangi rajz —
Irta: Vértessy Gyula

Lakóhelye nem a kémények mellett van, mint az igazi gólyáké, hanem csak közel a kéményekhez: a harmadik emeleten. S a ridg hónapos szoba, amelyben a mi sűdő jogász barátunk lakik, ha csak ifjuságának derűs hangulata is nem lakóznék benne vele együtt, egyáltalán nem lenne barátságos fészeknek nevezhető: főképpen akkor nem, mikor Malákné asszony a főbérő, százhusz kilónyi sugár természetével ott tartózkodik és csipőre tett kezekkel (ilyenkor szakasztott olyan, mint valami óriási kétfülű etruszk korsó) követeli a gólyától a tizenöt forintnyi havi szobabér hátralékos részét, a tizenkét forintot:

— Inkább fizessen le az urfi tizenkét forintot és maradjon adós három forinttal.

— No jó, adja vissza a három forintot és majd lefizetem a tizenkettőt.

Malákné kiböngészi a három forintot, amelyet az ifju vigan zsebreavág.

— Hol a tizenkét forint, urfi?

— A zsebemben. Jó hogy ideadta a hárommat is, legalább mind együtt vannak.

— Urfi én kiteszem a ládáját, ha nem fizet! Ez gyalázat! — tüzel Malákné.

De az urfi olyan szépen tud kérlelni:

— Csak ma ne követelje, édes Malákné a pénz, mert bálba kell mennem: holnap vagy holnapután kapok hazulról s akkor fizetek kamatostul, de ha ma kell fizetnem, hát végem van, mert nem élem túl azt a szégyent, hogy el ne mehessek, holott foglalkozva vagyok a második négyesre. Édes jó Malákné, könyörüljön rajtam!

Elvégre a Malákné szíve sincs kőből s eszébe jut az az idő, mikor még csak hatvan kilót nyomott s mikor ő is epedve várta a második négyesre az ilyen csinos, pelyhes állu fickót.

— Hanem a bál után fizessen ám!

— Hogyne fizetnék, lelkem Malákné! Odaadom magának még az ingemet is!

— Ide ám, kimosni! — jegyzi meg az öreg maliciózusán, kifelé menet.

Az urfi magára marad. Sietve öltözködni kezd. Öltözés közben a keringőlépéseket gyakorolja és el-jár egy pas de quatre-t.

Nyolc órára már fent van a Vigadóban. Persze még legfeljebb a szolgálak rendezkednek a termekben. Lemegy a kávéházba s onnan minden negyedórán felszalad meg nézni, hogy nem kezdődik-e még a bál.

Végre tíz óra tájban megérkezik az első kisasszony. Nagy diadallal hozzák fel a rendezők a lépcsőn, s bent a teremben úgy körülveszik, mint a cukrot a legyek.

Gólya urfi az egyik oszlop melől nézi mindezt s bár föltette magában, hogy az elsőnek, aki megérkezik, bemutatja magát, ezúttal eláll a szándékától. Majd ha többen lesznek! Ezt az egyet ugyanis nagyon lefoglalják.

Lassankint jönnek ugyan többen is, de a mi gólyánk még mindig ott áll az oszlop mellett. Nem ismer a rendezők közül egyet sem, hát nem is meri egyiket sem felkérni, hogy mutassa be őt valamelyik hölgynek.

— S ugylátszik, van is gavallérja mind egyiknek — vigasztalja magát.

Ráhuzza a cigány az első csárdást, a párok hamarosan odatolakodnak az emelvény alá; gólya urfi talpa alatt ég a föld, de mihaszna, nincs kivel táncolni. A fekete frakkos gárda, mint valami élő fal, úgy ve-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszai izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4 — korona

mindazt, kétségtelenül üdvös és helyes újítást, amelyekről azt mondják, hogy van alap, amiből megcsinálhassuk? Az az alap, amiből és amire most ilyen szép terveket építenek, a megőcsárolt régiek mellett beszél, a kik a fiataloknak az alapokat óvták, őrizték és épen ezért minden ellenkező más beszéd és írás ezeknek a régieknek igazán nem árt.

De hogyan is árthatna! Hiszen akl a múltban történeteket ismeri, az tudja hogy a régiek a község érdekében mily nehéz küzdelmeknek voltak kitéve. Kezdjük a kincstárnak 40,000 frtos volt hasznobéri követelésével. A kincstár pört nyert meg Kulával szemben, a község ingatlanait lefoglalták s a Lapes nevű kaszálónkra az árverést már ki is tűzték. Hát bizony azok a régiek voltak azok, akik nagynehezen kieszközölték a halasztást és azután nagy utánjárással, több évi munkával, még több küzködéssel kimutatták, hogy az a 40,000 frt nem is a község terhe, hanem egyeseké s aztán az egyesek is fizették vissza a kincstárnak és nem a község.

Itt van az ugynevezett urbéri pénztár. Micsoda munkát adott az is. Ugyancsak a régi képviselőt küzködött és minő erőfeszítéssel, hogy azt tanulmányi alapként a községnek megőrizze. Sajnos többek kapzsisága folytán az alapító levelet új pörrel támadták meg és azt végül is megsemmisítették. A régi képviselőtestület a nemes cél érdekében például oda állítható buzgóságot fejtett ki. A bírói ítélet sajnos mindent meghusított! Avagy ott van az árvatár ügye. Vajjon nem a régi képviselőtestület fáradozásának az eredménye-e, hogy Kulának még a hatvanas évekből fenállott 86000 K tartozása jelentékeny részben megtérült a régi árvák-atyáknak örökösai révén? Sőt a központi tartalékból nem ez a régi képviselőt járta-e ki a 30000 Kt, mintegy két és fél év előtt, hogy a

szi körül a táncolókat, várva az elígert harmadik, negyedik, meg lsten tudja hányadik ujrára.

— No a esárdásból már nem jut nekem — gondolja — hát felesleges tovább is itt támasztani ezt az oszlopot. Majd kijövök a negyestre.

Bevomul az étterembe egy pohár sörre. Az egy pohárból több is lesz, ugy hogy mire kikerül a táncterembe, a párok már mind felálltak a négyeshez. Mindössze egy becsélt mellű, szögletes vállu, csuf hölgy üldögélt a sarokban. Épen ijedten kapta le róla a tekintetét, mikor odaugrik hozzá az egyik rendező és szó nélkül karonfogva viszi őt a hölgy felé:

— Nagysád van szerencsém bemutatni . .

Valami érthetetlen nevet darál el s azután otthagya. A hölgy kecsesen feláll s a karjába kapaszkodik:

— Siessünk, mert kezdik!

— Sietnek is, de hiába! Se égen, se földön nincs atellenes. A rendezők hiába ordítózák: vis-à-vis kerestetik! Száz aranyért sem lehet még egy párt kapni.

— Hál Istennek — gondolja — megkönnyebbülve a mi ifju barátunk — legalább lerázom a nyakamról ezt a csoroszlót.

De öröme korai volt, mert a hölgy, mielőtt leült volna, fakó ajkait bájosan csusoritva, megszólalt:

— Nem baj barátom! A második régyes az öné! — s fakó szeméből ábrándos tekintetek szálltak a csinos fiú felé.

— Micsoda? — gondolta ez elkeseredve, miközben igyekezett a hölgy lőtávolából

község árvatárát teljesen rendbe hozza. És hát nem a régi képviselők érdeme-e hogy Kula megkapta a Palánka—hegyesi vasút állomását?

Akadna még ebben a lekicsinyelt multban egy és más. De elég ennyi is és ennyit is csak azért, mert rákényszerítettek a régiek védelmére. Adja az Ég, hogy az újak többet tehesse nek. Az én öreg karom mindig készen áll a támogatásukra. De nem azon az áron, hogy vállaljam a régiek megszólását.

Ami pedig az „egyes“ képviselők kicsinyeskedését illeti, bárha utóbb ritkábban jelenhettem meg a képviselőtestületi üléseken, mindig érdeklődtem az ülések lefolyása iránt. Nem voltam ott, midőn a nagy befektetésekről volt szó s a bizottság megválasztva lett. De ott voltam a dec. 28-iki ülésen. És állítom, hogy sem az előző üléseknek, sem ennek az ülésnek a kicsinyeskedéseiről nem hallottam és nem tudok. Amit pedig én mondtam, ma is fentartom és állom. Ezeket mondtam.

A községünkben létesítendő közhasznú, közcélu kulturális intézmények érdekében válllvetve kell dolgoznia minden kulai polgárnak. Az áldozatok meghozatalában el kell mennünk a legszélsőbb határig. De csakis addig és azontúl már semmi áron!

Mi vezetett engem az én felszólalásomban? Semmi egyéb, minthogy terveink egyensúlyban legyenek szolgáltatási képességünkkel. Mik a terveink? Nem kevesebb mint a következők:

1. A vásártér rendezése.
2. A vásártéri új czédulaház felépítése.
3. Négy ártézi kut furása.
4. Egy új modern vágóhid építése.
5. Egy második községi ovoda építése.
6. Új községháza építése.
7. Új jegyzőlak építése.

menekülni — még hogy én ezzel táncoljak? Nem bolondultam meg! Inkább menekülök!

S szépen visszavonult az étterembe. Ki sem merte onnan az orrát útni. Elfoglalt egy sarokpozíciót és körülvette magát sörös üvegekkel. Egy óra mulva már cigányért ordított, széles jókedvében megfeledkezvén arról, hogy a Vigadóban van, elite-bálon és nem odahaza, Szilas-Balháson a Zöldfa szálójában.

A mulatság vége az lett, hogy két pincér, akiket ő rendezőknek nézett s akiknek nagy büszkén oda is dobálta vagy féltucat névjegyét — leszóllította őt a teremből az utcára s ott betuszkolta egy kocsiba.

S miután a kocsis is kapott még egy névjegyét a következő hangzatos, büszke felírással: másodéves joghallgató, az egyetemi polgárok körének beltagja. A beltag ur beletezte dicsőséges első bálí éjszakáját.

Mert az, hogy a ház előtt hogy került majdnem birokra a dolog a kocsibér miatt, valamint az, hogy az urfi a lépcsőn való visszontagságos visszacsuszások és elvágódások után miként került Malákné barátságos szobácskájába vissza — az már nem tartozik kis rajzunk keretébe.

Valamint az sem, hogy másnap miként adta ugy elő a dologot, mintha az első négyest valamelyik minister leányával, a másodikat pedig egy grófkisasszonnyal táncolta volna.

S az is lényegtelen, hogy hazatérésének négykézláb való megtörténtét holmi hercegekkel való pezsgőzés következménye gyanánt szerette volna feltüntetni.

8. A Szt.-István-utca és a piactér kikövezése.

9. A Kossuth Lajos-utca kikövezése.

10. A polgári iskola felállítása és

11. Az Erzsébet-sétány létesítése.

Hozzávetőleg ezek a tervek jelentenek 280.000 kor. befektetést. Úgy állítom föl a kérdést: Rendelkezünk-e a befektetésre ezzel az összeggel, igen vagy nem?

Erről világosítsa fel az előljároság első sorban a képviselőtestületet, vagy a kiküldött bizottság. Ha rendelkezünk a szükséges összeggel, vagy mondjuk az alkotásokhoz szükségelt egyéb ellenértékkel, ám rajta, nyomban lássunk az alkotásokhoz. De ha nem áll rendelkezésünkre, akkor meg kell gondolni a dolgot, mert ha az előre kimutatott fedezet nem volna elegendő, ha már az alkotásokat megszavaztuk, a hiányt közkölség címén kivetik a község lakosaira.

Aggodalmam az volt s ma is az, hogy mindez alkotások, módosítás nélküli megvalósítása túlmegy erőin-keñ. A tervek hívei az ellenkezőt hirdetik s ezt számításokkal akarják igazolni. Csakhogy engem épen a számítások még nagyobb óvatosságra intenek. Mert például a Czucz-féle alap készpénzét 34.000 K-ra teszik. Tessék meggyőződni róla, hogy az, 1908. január 1-én csak 26.627 K 19 f volt. Az alap házat 22.000 K-ra becsülik. Elfogadom a becslést, de kérdés marad, hogy vajjon értékesíthető-e annyiért? A dec. 28-iki gyűlésen a bizottság előadója 40.000 K-ban állapította meg a község. közkölségi hátralékát. Ha annyi volna! Csakhogy nem annyi ám! Meggyőződtem róla, hogy ebbe beszámították az 1907 évre kivetett pótköltségvetés címén beszandendő 18.000 K-át. Azonban ennek nagyobb részét már elköltötték, de még ha maradt volna is ezen összegből, ebből ugyan nem szabad építeni, hiszen a pótköltség csak az 1907 évi szükségletre szavaztatott meg és nem más célra. A tény azonban az, hogy közkölségi tényleges hátraléki követelésünk 1906/7-ből 12.747 K 87 f. És vajjon ez az összeg is tényleg ekkora-e? Igen, ekkora volna, ha az előljároság behajtotta volna a tavalyi őszön. De nem hajtotta be és érthetetlen módon föllötes hatósága sem sürgette ismételt vizsgálatainak dacára sem a behajtást, holott tudvalevő, hogy a hátralék bonitása napról-napra apad?

Ime, így néznek ki azoknak a számításai, akik a régiket korholják s az egyesek kicsinyeskedései miatt jajdulnak föl. Bocsánatot kérek, de ilyen számítási alapon alkotási akcióba fogni nem csak hogy nem lehet, de egyenesen nem szabad. Testestöllelkeztől át vagyok hatva a törekvéstől, hogy községünket fellendítsük. De ha az alkotási akciónak csak ilyen megbízhatlan alapját tudják adni, akkor találják természetesen, ha a községünk ügyei és a lakosság terhei iránt tartozó lelkiismeretesség bennem súlyos aggodalmakat ébreszt. Rám nézve a községi háztartás egyensulya döntő befolyásu tényező. Az a tudat is, hogy ma minden kulai polgár 100 K állami adó után 95% közkölségeket visel a vállain valamint hogy van még a

községnek 23.000 K-ás függő adósága és egy 3400 K-ás kétséges kimeneteli pöre. S ha a tervezett alkotások ezek mellé még újabb terheket is zudithatnak a községre és lakosságára, hát akkor kicsinyeskedése-e az, ha valaki ugyancsak a köz érdekében aggodalmainak ad kifejezést?

Nagyon jól van uraim, haladjunk. Ott voltam eddig és mindég ott találnak a jövőben is, ahol a haladásért tenni kellett és tenni kell. Légvárakat azonban, amelyek apró fuvalatra is szétfoszlanak, sohasem építettem. Ott van az előljáróság, ott van a kiküldött bizottság, kétségtelen számadatokkal tegye bizonyossá, hogy a tervezett alkotások sikeréhez és realitásához nem fér kétség és akkor szívvel-lélekkel mellette lesz az egész képviselőtestület. De sötétbe ugrástól, legkivált ha közügyekről, ha községünkről, ha községi polgártársaim teherviselési képességéről van szó megátalkodottan tartózkodom.

* * *

Közöltük közéletünk kiváló tagjának és Kula község vezéregyéniségének fenti cikkét egész terjedelmében nemcsak az „audiatur et altera pars“ elvénél-hanem különösen azon tiszteletnél fogva, mellyel az illústris cikkíró iránt viseltetünk; de előre is kijelentjük, hogy bennünket más meggyőződésre terelni nem tudott. Főntartjuk az imitt kifogásolt „Haladjunk“ című cikkünknek minden sorát és ismételjük hogy mindent meglehet valósítani, csak akarni kell. Jóka is azt mondta, hogy repülni a legkönnyebb mesterség, csak akarati kell hozzá. Sajna, az igen t. cikkíró úr érveléséből azt látjuk, hogy biz' az nem olyan könnyű mesterség, sőt még haladni sem lehet, — ha a „községi polgártársak teherviselési képességéről van szó.“ Mert hogy valamit akarni is, nem akarni is lehet egyszerre, azt eddigelé nem tudtuk. Most már tudjuk és fájdalommal látjuk füstbe menni egy szebb, jobb jövőbe vetett reményeinket.

HIREK.

— **Közügyülés.** A kulai „Polgári Olvasóegylet“ a múlt vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését új és díszes egyleti helyiségeinek nagytermében most először a tagoknak élénk érdeklődése mellett. A közgyűlést Mezey Zsigmond kir. tanácsos, a kaszinó elnöke nyitotta meg, s szép, tartalmas beszédében az új kényelmes és szép helyiségre utalva, egyetértésre, összetartásra, s a társas életben fokozottabb tevékenységre buzdítá a szép számban megjelent tagokat. A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd, s a tisztviselők évi jelentéseinek, tudomásul vétele — az évi zárszámadásoknak elfogadása, illetőleg fölmentvény megadása és a jövő évi költségvetésnek megállapítása után Schick Mátyás nyugalm. főszolgabíró korelnök vezetése mellett a tisztújítás következett. A tisztújítás közfelkiáltással ejtetett meg, s az eddigi tisztviselők egyhangulag újra megválasztottak; Mezey Zsigmond kir. tanácsos elnökké, (immár 21-edszer) Dr. Ormay Károly járási és tb. megyei főorvos alelnökké, Dr. Deák Béla ügyvéd pénztárossá, Halász Mihály tanító jegyzővé, Fuhrmann Lajos tanító könyvtárossá. A könyvtárbizottság tagjai is a régi maradtak: Csajági Bernát tanító elnök, Radich Aladár szolgabíró és Baumann Antal tanító bizottsági tagok. A számvizsgáló bizottság tagjaivá Zwipp Ferencz, Wighart

Lipót és Kósa György választották meg. Ezután titkos szavazással a választmánynak 20 rendes- és 10 póttagja választott meg. A választmánynak rendes tagjaivá: Rác György, Wighart Ede, Schick Mátyás, Dr. Récei Ede, Rémai Antal, Boberity Milán, Kanyó József, Zwipp Ferencz, Lederer Gusztáv, Knefély Nándor, Berkovits Márk, Schlagetter László, Dr. König Soma, Kirilovits Izidor, Adler Mór, Cséber János, Dr. Holländer Dávid, Pollák Jakab, Dudás Fábán, Mokry Dezső, póttagjaivá pedig: Kósa György, Zányi Béla, Dr. Ormay Kálmán, Wighart Lipót, Sinay Károly, Mezey Zsigmond, Wighart Ernő, Heincz Nándor, Fürst Lipót, Dr. Schneider Károly, választották meg. Végül az egyleti szolgának, mint eddig minden évben, az idén is 40 K fizetési pótlékot szavazott meg a közgyűlés, amelyet kedélyes áldomás fejezett be.

— **Renitens község.** Óker községe azon kevés községek közé tartozik, amely rövid időn belül közgazdasági és kulturális haladása által nem remélt rekordot tudott elérni. Igaz, akkoriban a község belbékéjét pártvillongások nem zavarták, személyi ellentétek kiélesítését pedig a békés, haladni vágyó lakosok nem ismerték. A szereplési vágy, áldatlan politikai tusák, harag, gyűlölet, irigység azonban a haladás útját elzárták, mert minden jónak gátat vetett a legádázabb pártoskodás és személykedés, amelyben a községi élet harmóniáját ápolni rendelt leghivatottabb tényezők papi, orvosi, bírói párt alakjában csak azért szövetkeztek, hogy a legnemesebb lelki intenciókkal megáldott szemlemi vezetőjét a községi önkormányzatnak hasznos működésében megbénítsanak. — Így történt aztán az, hogy a községi életben vívódó áldatlan harc színtere a községi képviselőtestületben sem változott meg, sőt a felkorbácsolt szenvedélyek féktelenségükben a jót a rossztól, a hasznost a szükségéstől, a törvényest a törvénytelenről sem tudták már megkülönböztetni és azért a legtörvényesebb rendelkezéseknek is ellenszegültek, csak azért, hogy a hatóságok és törvények elleni demonstrációik által a népszerűség meleg ágát táplálják. — Ámde még a legjobbnak is vége szokott lenni és azért úgy esett, hogy a hatóság jóakaró türelme is megszakadt és a vármegyei törvényhatóság e hó 15-én a belügyminiszternek előterjesztést tett arra nézve, hogy Óker község képviselőtestületét az 1886. XXII. tc. 61. §-a alapján osszassa fel, mert eljárása a község jólétét és az állam érdekeit veszélyezteti. Nem emlékezünk rá, hogy vármegyénk törvényhatósága ilyen radikális módszerben részesített-e már községet, — de azért örvendenénk, ha minden egyes esetben hasonló szigorral járna el a törvényt és hatóságot nem tisztelő községek renitens képviselőtestületeivel szemben a többiek okulására.

— **Halálozás.** Özv. Löwenberger Adolfné szül. Klein Lina kulai magánzónő f. hó 13-án hosszabb szenvedés után elhunyt. A 67-évet élt úrnő csak a múlt év március havában vesztette el férjét, s azóta folyton betegeskedett. Ravatala fölött Rosenfeld Henrik bajai hittanár mondott nagyhatású, szép gyászbeszédet. Halálát gyermekei, unokái, dedunokája és nagyszamu rokonsága gyászolja. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a maguk és gyermekeik nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb anya, anyós, nagyanya és dedánya Löwenberger Adolfné szül. Klein Lina f. é. január 13-án reggel 8 órakor, hosszabb szenvedés után, élete 68-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A drága halott hült maradványai f. évi január 14-én délután 3 órakor fognak a kulai izr. sirkertben örök nyugalomra tételni. Kula, 1908. január 13. Béke hamvaira! Löwenberger Johanna férj. Berger Salamonné, Löwenberger József, Özv. Schattelesz Samuelné szül. Löwenberger, Löwenberger Emma férj. Löwy Adolfné, gyermekei. Berger Salamon, Löwy Adolf, vejei. Löwenberger Józsefné szül. Ungar Regina, menyé. Bálint Gyula, Galotti Vilmosné szül. Schattelesz, Berger Mór, Schattelesz, Lujza, Berger Ödön, Berger Lujza, Berger Sándor, Löwenberger Gertrud, Lö-

wenberger Kurt, unokái. Galotti Ferencz, dedunokája.

— **Izr. nőegyleti estély Ujverbáson.** A jótékony, — a földi halandók eme magasztos tulajdona — valóságos tündérré varázsolta át az ujverbázi Casino Szálló helyiségeit e hó 11-én, amikor is az ó- és ujverbázi izr. nőegylet jótékony célú bazárt rendezett, mely úgy anyagi, mint erkölcsi successus tekintetében méltán sorakozik a nőegyleti multságok eddigi sikereihez. Tíz izlésesen összeállított sátorban szebbnél-szebb hölgyek árulgatták a szebbnél-szebb és jobbnál-jobb holmikat. — Volt ott virág, pezsgő, sütemény, gyümölcs, képes lapok, szóval minden, mi szem, száznak ingere és the last but not the least egy ügyesen összeállított cigánysátor, melyben a cigányasszony talpraesett jóslásokkal vígan tartotta a járó kelő publicumot, míg a sátor másik sarkában egy herceg cigányleányka kínálgatta portékáit ásót, kapát, furót s mi egymást. Az estély tiszta jövedelme 350 K volt, s a község mely 11 óra felé tánczra perdült, a legkedélyesebb fesztelenségben maradt együtt kiviradtig.

— **Lelkészválasztás Ószivácon.** Tiefenthaler Fülöp lelkész halálával megüresedett papiállásra egyhangulag Hettesheimer Henrik ujsziváci illetőségű torzsaikáplán lett megválasztva.

— **Eljegyzés.** Lánckor Antal vármegyei tiszteletbeli főjegyző eljegyezte Fejes Erzsébet urasszonyt Bajáról.

— **Öt százalék.** Ez a várva-várt és kedves szó azt jelenti, hogy a kamatláb 5%-ra szállt. Ugyanis az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a kamatlábat ötre szállította le. Most már majd lassanként ezen a vidéken is olcsóbb lesz a kamat és ideje is, mert bizony a 10–12% súlyos teher volt a községre.

— **Kaszinó Zsablyán.** Dr. Széchényi Tamás jár. főszolgabíró kezdeményezésére és buzgólkodása folytán Kaszinó alakult Zsablyán.

— **Áthelyezés.** Fernbach Károly főispán Pavlovits Teodor közig. gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki és további szolgálattételre a zombori járási főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Leány-polgári iskola építése** Zentán. A tervbe vett új állami leánypolgári iskola ügyében a miniszter legutóbb leiratot intézett a városhoz, hogy jelölje ki az emelendő épület számára a szükséges telket, mert az építkezést még ez év folyamán meg akarják kezdeni.

— **Hódság.** E virágzó község közgazdasági törekvését a nméltóságú mkir. földmívelésügyi ministerium is kiváló figyelemmel kíséri, — mert mint halljuk, — ottan nemcsak mint a komló telepet létesített, hanem főispánunk ajánlatára vármegyei komló vásár előmozdítására egy nagyszabású állami komló raktár felépítését is tervezi.

— **Kinevezés.** Fernbach Károly főispán dr. Gerster Károly ügyvédjelöltet díjtalan közigazgatási gyakornokká és tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki és szolgálattételre az óbecsei járási szolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Nemzetiségi iskolák és a magyar nyelv.** A kir. tanfelügyelő a folyó hó 4-én megtartott vmegyei közigazgatási bizottsági ülésen bejelentette, hogy az elmúlt hó folyamán a szibácsi, kölpényi és petróci ág. ev., a kölpényi, petróci és bácskeresztúri áll. óvodát, a gör. kel. szerb iskolát, valamint a petróci községi óvodát látogatta meg. A magyar nyelv tanítása a szibácsi és petróci ág. ev. tót és a kölpényi gör. kel. szerb tannyelvű elemi népiskolákban a törvényes követelményeknek nem felel meg. Amennyiben ezen állapotokat a tanfelügyelőség a folyó tanévben megtartandó hivatalos vizsgálati alkalmával ismételtén tapasztalná, azok orvoslása iránt a legszigorúbb intézkedéseket fogja megintítani.

— **Ha a gyermekek köhögnek,** bükk-fakátrány-preparatumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparatum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Roche“-t használjunk, mely vízben könnyen olvad és

mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemesízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

— **Legjobbprágaisónkák** és husneműek a legjutányosabb árak mellett M. Velleminskínél Prágában kaphatók, a ki árjegyzéket kívánatra bérmentve szívesen küld.

— **Gőzfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

— **Schmidt Ferenc szabó,** Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.

— **Mindennemű bálai cikkek** nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

Népesedési mozgalmak Kulán

1908 jan. 11—18-ig.

Születtek: Dochnál Anna rk. Prehajacz Szmyla gk. Klingvart Mihály rk. Erky Alajos rk. László József rk. Pásztor Mária rk. Plechl Miklós rk. Edelenyi Katalin rk.

Elhaltak: Jurisits György 48 éves gkel. Klingvart Mihály 2 napos rk. öz. Löwenberger Adolfné 68 éves izr. Miliszávyev Emilia 2 éves gkel. Illin Márk 8 hónapos gkel. Kiss Mihály 13 éves rk.

Messaline -
Radium -
Louisine -
Taffet -

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, akik a minket ért pótolhatatlan veszteség fölött érzett mély fájdalomukat személyes megjelenésükkel avagy írásban enyhíteni iparkodtak, ezuton hálás köszönetünket.

Kula, 1908. jan. 18.

A gyászoló Löwenberger család.

Gabona árak: Budapesten:

Buza 1908. áprilisra	12.40
Zab	8.—
Tengeri	6.80

Kulán:

Buza	11.30
Zab	7.10
Tengeri	6.—

7 sz. hv. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1907 évi V. 479.3 számú végzése következtében Schultz Frigyes, Baumann és Prolli, és Steidtmann és Nagel javára **Bröder Márkus** újverbászi lakos ellen 398.50 K, 529.77 K, és 133.53 K s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4000 K-ra becsült 4 ló, 3 kocsit, és egy motorból álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1907 évi V. 479.3 számú végzése folytán Ujverbászon vltást szenvedett lakásán leendő eszközlésére **f. é. február 3-án d. u. 3 óráját** határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókot oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéséig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. jan. 16.

Kanyó, kir. bir. vhajtó.

77 sz. 1908.

Sajkásgyörgye község

Pályázati hirdetés.

Sajkásgyörgye községben leköszönés folytán üresedésbe jött havi utólagosan járó évi 700 K fizetéssel javadalmazott **lovasrendőri** állásra pályázatot hirdetünk.

A magyar nyelven kívül a szerb nyelv bírása megkívántatik, ruházatot és fegyverzetet a község adja.

Felhívtnak a pályázók, miszerint szabályszerű kérvényüket **f. é. február 10-ig** alulirott előjárósághoz adják be.

Sajkásgyörgye, 1908. jan. 13.

Mosovits Livius
jegyző

Musitzki Rádó
bíró

54 sz. 1908.

Ókér község

Pályázati hirdetés.

Ókér községben lemondás folytán üresedésbe jött egy **lovasrendőri** állásra **f. é. február 5** határidővel az alábbi feltétel mellett pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás 600 K.

Lótartási általány 200 K.

A felszerelést a község adja, a ruházatot ellenben a rendőr köteles beszerezni.

Felhívtnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulirt előjárósághoz a fenti határidőre adják be.

Ókér, 1908. jan. 15.

Szmiha
jegyző

1-2

Dietrich
bíró

2300 sz. 1907

Pályázati hirdetés.

Sajkásgyörgye községben 1000 K évi fizetéssel javadalmazott **I. irnoki** állásra.

Az okmányolt pályázati kérvények a szablyai járás főszolgabirájához **f. é. február 10-ig** nyújtandók be.

Zsablya, 1908. jan. 3.

Dr. Széchenyi Tamás
főszolgabíró

2

SZABADALMAZOTT

IRÓALJZAT-NAPTÁR

remek szép kivitelben — minden íróasztal dísze — kapható

Berkovits Márk könyvnyomdájában :: Kulán

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnycím

VIRÁGTELEP TEMESVÁR

Távbeszélő 10 sz.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Kossorúkat

üde élő virágokból a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepélyi és gyász-kossorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágsszállítója

Hirdetmény.

Az úrbéri bizottság közhírré teszi, hogy az úrbéri pénztár felosztására vonatkozó tervezetet és a végrehajtott felosztásra vonatkozó számadásokat és egyéb okmányokat Kula község-házánál alulirott napon 15 napi közszemlére kitette.

A kulai urbéri bizottság felhívja Cselity Mileva, Jakob Ferenc, Maierer Reinhardné, Remlinger Henrik, Ufholz Mihály, Plechl Mihály, Pavlakovits Mátyás, Legyenác István, Pavlakovits János, Éva, Keilhauer János, Lencz Teréz, férj. Quintusz Mátyásné, Gaity Jelena, Gonclik József, Schramm János, Schramm György, Schramm Károly, Schramm Lajos, kk. Neuschwender Emma és kk. Neuschwender Ede érdekelteket, kik jutalékaikat ez ideig fel nem vették, hogy észrevételeiket a közszemlére kitétel utolsó napjától 1908 január 20-ától számított 15 nap eltelté előtt írásban vagy szóval Dr. Récsei Ede ügyvédnél, mint a bizottság elnökénél annál bizonyosabban terjeszték elő, mert későbbi észrevételeik vagy kifogásaik figyelembe vétetni nem fognak.

Kula, 1908. január 4.

3 **A kulai urbéri bizottság**

Ujverbászon, a Ferenc-esatorna közvetlen közelében,

NAGY FA-TELEP HELY

kellő épületekkel ellátva, eladó.

Bővebb értesítést ad 2-3

Deutsch M. H. fakereskedő Kulán

FARSANG

tréfás jelenetek, bohózatok, vigjátékok, humoristikus felolvasások, szavalatok és tréfás meghívók gyűjteménye, farsangi mulatságok rendezőinek nélkülözhetetlen segédkönyv kapható bérmentes küldéssel 4 K-ért. **CSAJÁGI B., KULA**